

[Lasse Budtz]

eller ændringer i de beføjelser, der er tillagt institutionerne, og vi kan derfor ikke deltage i en ændring af vetoretten, udvidede beføjelser til Europa-Parlamentet eller skridt henimod en europæisk union efter de retningslinjer, der er nedfældet i den såkaldte Genschel-Colombo-plan.

At der kan være behov for finansieringsreformer, kan vi ikke afvise, og vi deltager under alle omstændigheder naturligvis gerne i en drøftelse heraf.

Det såkaldte EPS-samarbejde, der løber ved siden af Romtraktaten, og som ikke er bindende, altså ikke hindrer, at Danmark kan føre sin egen udenrigspolitik, ønsker vi selvsagt fortsat. Et af de instrumenter, der kan bruges til fremme af afspændingen og en sikring af menneskerettighederne, er den såkaldte Madridkonference til opfølgning af Helsingforslutakten, der jo ikke var en traktat, men en hensigtserklæring. Udenrigsministeren mener, at man kan slutte med et indholdsrigt og velfabulanceret dokument, og at dette skulle lede til en europæisk nedrustningskonference og give det enkelte menneske friere udfoldelsesmuligheder.

Vi håber inderligt, at han har ret, men vi har været bekymrede over Sovjets holdning netop i forbindelse med sikring af menneskerettighederne. Menneskerettighederne spiller en meget stor rolle for os også i forbindelse med udenrigspolitikken. Derfor må vi fortsat tage afstand fra udviklingen i Polen, hvor de frie politiske og faglige udfoldelsesmuligheder fortsat trædes under fode.

Men vi må i samme åndedrag tage afstand fra den udemokratiske udvikling i Tyrkiet, hvor generalerne er i fuld gang med at skabe en tilstand, der efter vor mening står i et klart modsætningsforhold til Europarådets formål, der er at sikre demokrati og menneskerettigheder. Generalerne konstaterer selv, endda med en vis stolthed, at der fortsat er ca. 45.000 politiske fanger i de tyrkiske fængsler, hvis antal derfor for tiden må udvides hastigt. Det er ikke sikkert, at Europarådet kan vente med at tage stilling til Tyrkiets fortsatte medlemskab, til den sag ved Menneskerettighedskommissionen, som bl.a. Danmark har rejst, er afgjort.

Sovjets fortsatte krig i Afghanistan er for os en ganske klar overtrædelse af den internationale retsorden og til direkte skade for Øst-Vest-forholdet. Vi håber, at FNs forsøg

på at skabe en fredelig udgang snarest på denne nu årelange krig må give resultater, men vi er pessimistiske, og vi må fordømme enhver besættelse af en fremmed magt. Vi må derfor også tage afstand fra invasionen i Kampuchea og fra Vietnams afvisning af en politisk løsning.

Vi tror i det hele taget ikke på, at man udefra kan løse alvorlige politiske og sociale problemer med våbenmagt. Revolutionerne i Centralamerika er resultatet af en årelang social og økonomisk undertrykkelse, og vi konstaterer med tilfredshed, at regeringen har den samme opfattelse. Hvis der er en kommunistisk fare i dette område, øges den kun ved, at USA giver våbenhjælp og militær ekspertbistand til den række af reaktionære regimer, der forsøger at bevare magten på trods af folkets ønsker. Også her er der kun én vej frem: dialog og forhandlinger med deltagelse af de forskellige befrielsesbevægelser, som oven i købet er villige til forhandling, også med USA.

Vi bekræfter vor ønske om at yde moralsk og økonomisk støtte til alle kræfter, der bekæmper raceforskelle og apartheidssystemet i Sydafrika. Vi må forudse en alvorlig, øget og voldelig spænding i dette område i de kommende år. Men det hvide mindretal må bære ansvaret også for den manglende, men selvfølgelig frihed til Namibia. I denne forbindelse vil vi gerne udtrykke vor fordømmelse af de sydafrikanske angreb af nabolandene.

I den vedvarende og permanente mellemøstlige krise er det for os afgørende at fastslå, at det vil være aldeles umuligt at nå frem til et resultat, hvis der ikke tages hensyn til det palæstinensiske folks berettigede krav om et hjemland og om selvbestemmelsesret. Vi sætter intet spørgsmålstegn ved staten Israels ret til at eksistere bag sikrede grænser – det er noget helt fundamentalt for os – men vi tror ikke på, at Israel får fred, før man når til en ordening med palæstinenserne.

Vi beklager også den afbrudte dialog mellem Hussein og Arafat og har givet mange udtryk for det. Men både Fez- og Reagan-planen indeholder elementer, der måske kan bruges som udgangspunkt for en ordening. En betingelse er dog, at også Libanon får fred, og at alle fremmede tropper forlader landet. Vi mener ligesom regeringen, at Israel fører en udfordrende bosættelsespolitik i de besat-